

I DETTA NYHETSBRUV

- [Välkommen till det sjunde nyhetsbrevet!](#)
- [Ann Emilson har ordet](#)
- [Bredbandsåret 2014](#)
- [Mobilt bredband i hela landet](#)
- [Bredbandskartan.se bredare och bättre](#)
- [En robust arbetsdag](#)
- [Digitaliseringens möjligheter för ökat bostadsbyggande](#)
- [Intervju med Monica Hansson](#)

Välkommen till det sjunde nyhetsbrevet!

Koordinering krävs för bredband i världsklass

Vad krävs för att Sverige ska få Bredband i Världsklass? I teorin är svaret enkelt. Betydande investeringar i infrastruktur. Och investeringarna följer av möjligheterna att ta betalt för infrastrukturen och tjänsterna.

Men verkligheten är mer komplex än skolbokens utbud och efterfrågan. Det finns många som kan påverka kostnaderna för utbyggnad eller bidra till efterfrågan. Av Bredbandsforums arbete framgår tydligt att det inte finns *ett problem* som kan lösas av *en aktör*. Staten, genom ett antal myndigheter ger regler, finansiellt stöd och råd. Kommunerna kan sänka kostnader för anläggning bl.a. genom planering och markhantering. Och det offentliga på alla nivåer kan bidra till efterfrågan genom att tydliggöra sitt behov av infrastrukturen och tjänsterna, och betala för att tillgodose detta. Genom forskning kan kostnader sänkas. Byanäten bidrar genom eget arbete.

Många aktörer har vilja, kunskande och resurser av olika slag. För att ta till vara på detta krävs att rollerna tydliggörs, kompetensen sprids, kostnaderna för samarbete sänks och viljan att bidra bejakas. Och nyckeln för detta är koordinering. Koordinering som möjliggör samarbete av olika slag. Längre fram i nyhetsbrevet kan du läsa om hur arbetsgruppen för mobilt bredband i hela landet ser på koordinering och samverkan. Det är tydligt att vi tillsammans, inte var och en för sig, kan skapa bredband i världsklass.

Nils Hertzberg

chef Bredbandsforum

Ann Emilson har ordet

Foto: Ericsson

Hur började du din dag idag? Med att kolla nyheterna i din smartphone? I [studier från Ericsson ConsumerLab](#) ser vi att det är vad människor gör – börjar dagen med mobilen. Det har skett en stor förändring de senaste åren då allt fler använder smarta mobiltelefoner eller surfplattor: Förr var det främst samtal man ägnade sig åt, medan det idag är data och appar som gäller. Våra studier visar att i städer runt om i världen rankas mobil täckning som en av de fem viktigaste faktorerna för att leva ett bra, komfortabelt, liv i sin stad. Det här ställer höga krav på bredbandsnätet.

Dagens informations- och kommunikationsteknologi (ICT) spelar en alltmer avgörande roll i vårt samhälle. Ericsson publicerade nyligen den s.k. [Networked Society City Index-rapporten](#), där några av världens största städer rankas baserat på hur de har integrerat ICT i den samhällsliga utvecklingen. I 2013 års rapport rankades Stockholm som en av de allra bästa städerna. Att Stockholm rankas så högt beror delvis på den stora användningen av smartphones men också på

att Stockholm har en mycket modern infrastruktur med höghastighetsanslutningar som fiberoptik och en relativt väl utbyggd 4G-täckning.

Bredbandsinfrastrukturen är en nyckel till att Stockholm ska kunna erbjuda sina invånare den mobilservice de frågar efter. Detsamma gäller även i övriga Sverige - utbyggnaden av 4G spelar en avgörande roll.

Det är intressant att se hur bredband bidrar till samhällsutvecklingen i ett globalt perspektiv. I mindre utvecklade ekonomier rör det sig ofta om förändringar nära individen som att kunna kommunicera med släkt, söka jobb, eller att hantera betalningar, medan det i mer utvecklade ekonomier numera handlar om strukturella förändringar, t ex förbättringar inom skola eller infrastruktur som smarta elnät. Mindre mogna länder skulle behöva öka sin bredbands-/ICT-utbyggnad. I mer mogna länder, som Sverige, skulle vi behöva öka användningen för att stödja strukturella förändringar i industrin. Bredbandsutbyggnaden (4G) i Sverige är en nyckel till att möta användarnas krav på full mobil tillgänglighet och täckning när som helst och var som helst och bör fortsätta, samtidigt som initiativ för att uppmuntra olika samhällssektorer att utvärdera teknikens möjligheter är mycket viktiga för att ta tillvara möjligheterna.

Ann Emilson

*Head of Customer Unit Nordic and Baltic Operators
Ericsson*

Bredbandsåret 2014

2013 var året då användning av 4G fick sitt genombrott. Allt talar för att trådlöst kommer vara fortsatt hett och att behov av höga hastigheter ökar under 2014.

Som en följd av en snabb utbyggnad av täckning och att allt fler terminaler klarar 4G-tekniken överstiger nu 4G-abonnemangen 800 000 st i Sverige. Möjligheten att använda den nya tekniken har bidragit till en ytterligare ökning av en redan stark efterfrågan på mobila tjänster. Exempelvis ökade datatrafiken med

över 70 procent. Under 2014 förefaller det finnas goda skäl att tro att utvecklingen kommer att fortsätta och att den kapacitet som görs tillgänglig för mobilt bredband kommer att förbrukas genom allt fler uppkopplade användare som använder allt fler tjänster, mer och oftare.

Under 2013 investerade operatörerna över 8 miljarder kr i nätinfrastruktur. Denna utveckling förväntas fortsätta även under 2014. Noterbart i sammanhanget är att medan mobilt bredband driver investeringar så står de mobila datatjänsterna endast för strax under 30 procent av de samlade slutkundsintäkterna på marknaden. Utbyggnaden är med andra ord, i stor utsträckning, fortfarande beroende av intäktsflöde från rösttjänster. Sannolikt kommer dock datatjänsternas relativa andel att öka i betydelse under 2014.

Under 2013 ökade också antalet anslutningar med över 100 Mbit/s. Utvecklingen var särskilt stark för fiberabonnemang, där antalet abonnemang inom en snar framtid kommer att överstiga abonnemangen som baseras på det traditionella telenätet (xDSL). I nuläget kan ca 55 procent få fiber i hemmet, men i och med att utbygganden av fiber till villaområden tagit fart är sannolikheten hög att andelen kommer öka påtagligt. Både stadsnät och övriga operatörer har annonserat att de har för avsikt att höja utbyggnadstakten under 2014 för att möta en allt starkare efterfrågan på bandbreddskrävande tjänster. Exempelvis använder redan nästan 65 procent av svenskarna TV-playtjänster och lyssnar på musik via internet.

Mobilt bredband i hela landet

Bredbandsforums arbetsgrupp för Mobilt bredband i hela landet har nu slutrapporterat. I slutrapporten lämnas ett antal förslag på hur vi kan främja utbyggnaden av mobil bredbandsinfrastruktur.

PTS generaldirektör Göran Marby har under 2013 varit ordförande för en arbetsgrupp inom Bredbandsforum. Uppdraget var att ta fram en gemensam problem- och målbild för frågan om ökad täckning och kapacitet i trådlösa internetjänster. Som underlag fanns Bredbandsforums tidigare arbete, men

också [PTS förstudie om hinder för utbyggnad av mobilt bredband](#).

Utöver PTS så deltog mobiloperatörerna, företrädare för kommuner, regioner och län, LRF, Ericsson, Vattenfall samt Jämtland-Härjedalen Turism i arbetet.

Rapporten innehåller ett stort antal förslag som spänner över många områden, men vissa förslag anser arbetsgruppen vara särskilt intressanta på kort sikt:

- Bredbandskoordinatorer bör finnas i samtliga län, regioner, kommuner, och hos operatörer.
- PTS bör få i uppdrag att genom samverkan med berörda aktörer föreslå åtgärder för ökad täckning och kapacitet inomhus.
- Kommuner bör i sina planprocesser planera för trådlös bredbandsinfrastruktur tidigare och tydligare än idag.
- Arbetsgruppen anser att ambitionen att ”alla som bor, verkar och vistas i Sverige bör ha tillgång till internettjänster där man är”, bör införas i Bredbandsstrategin och Digital agenda för Sverige

[Läs arbetsgruppens rapport på Bredbandsforums webbplats](#)

Bredbandskartan.se bredare och bättre

PTS webbtjänst Bredbandskartan innehåller nu också information om vilka kommuner och län i Sverige som har en egen bredbandsstrategi.

Bredbandskartan visade ursprungligen bredbandstillgången i Sverige, och är utvecklad av Post- och telestyrelsen och Bredbandsforum. Nu finns det en ny version av Bredbandskartan, med de nya funktionerna *strategikartan* och *leverantörskartan*.

På strategikartan kan du se vilka kommuner och län som har, arbetar med eller saknar en bredbandsstrategi. Resultatet visas med grönt, gult eller rött ljus. Du kan även läsa strategin, om det finns en sådan. En bredbandsstrategi är viktig för utbyggnaden av bredband, och därmed för kommunens och länets utveckling.

Bredbandskartan fick också i och med denna uppdatering ett allmänt ansiktslyft och är både enklare och trevligare att navigera på.

Kartan bygger på uppgifter som PTS samlar in från operatörer, kommuner och län, och uppdateras med nya uppgifter kontinuerligt.

Följ länken för att se hur det ligger till bland kommuner och län på bredbandsstrategi-fronten:

<http://bredbandskartan.pts.se/>

En robust arbetsdag

Robusthetsgruppen, som ska skapa bättre förutsättningar för att öka robustheten i fiberbaserade nät, slutrapporterar i maj. Hur kan ett arbetsgruppsmöte gå till?

Under hösten besökte Robusthetsgruppen Linköping och dess stadsnät Utsikt Bredband. Ett inplanerat arbetsgruppsmöte kombinerades med ett uppskattat studiebesök i verkligheten.

Besöket inleddes med att arbetsgruppen fick möjlighet att se fiber förläggas på två olika sätt i två villaområden. I Vidingsjö visade Skanova hur de gräver ner fiber och i Hjulsbro visade stadsnätet Utsikt Bredband hur de lägger ner fiber genom så kallad spårfräsning. Spårfräsning är en avancerad metod för förläggning av kanalisationsrör för fiber i vägar eller trottoarer.

- Jag har ju läst om tekniken, och nu fick jag se hur det går till i verkligheten, det var häftigt och lärorikt, säger Annica Bergman som representerar PTS i arbetsgruppen.

Gruppen besökte även en av Skanovas större telestationer och man fick se hur kommunikationen och omkopplingen mellan olika tekniker sker. Ett annat uppskattat inslag på mötet var att Ove Alm, vd på Skanova och deltagare i arbetsgruppen, berättade om hur tunnelbranden i Stockholm och den senaste tidens stormar påverkat Skanovas nät.

- Att genomföra ett av mötena i kombination med ett lärorikt studiebesök hjälpte oss till större förståelse för vårt uppdrag och ett ökat förtroende för varandra, säger gruppens ordförande Anne-Marie Fransson, förbundsdirektör på It- & telekomföretagen.

Håll utkik efter arbetsgruppens slutrapport som kommer i maj.

Digitaliseringens möjligheter för ökat bostadsbyggande

Det pågår flera parallella projekt för att, genom sammanhållna digitaliserade processer, förbättra samhällsbyggnadsaktiviteterna bland annat för att nå målet att öka bostadsbyggandet i Sverige.

Dessa rör områdena:

- Bygglov (en process och ett kundgränssnitt)
- Plan- och fastighetsbildning (samordning och datautbyte)
- Geodata (gemensamma referenssystem)

Bredbandsforums kansli har intervjuat Jörgen Sandström, sektionschef på SKL. Han berättar att man genom sammanhållna processer för de olika myndigheterna, vilka i sin tur är synkroniserade med aktörerna, kan öka harmoniseringen och snabba upp processerna. Detta ska i sin tur leda till ett ökat bostadsbyggande. Det handlar om att förenkla, tydliggöra och effektivisera kommunikationen mellan aktörer och myndigheter, exempelvis att aktörer får en enda kontaktyta hos en eller flera myndigheter och att aktörernas digitala material återanvänds inom myndigheterna. Detta är till nytta såväl för aktörer som för handläggare och/eller beslutsfattare i kommuner och myndigheter. Sedan projektet påbörjades för ett antal år sedan har man nu uppnått en samsyn kring digitalisering som ett viktigt verktyg för effektivisering av processer och därigenom större kundnytta. Men det är också tydligt hur viktig en standardiserad informationshantering är för att nå önskade effekter. Digitaliserad information om byggnader, vägar, riksintressen, föreningar, strandskydd, detaljplaner m.m. är nödvändiga för en effektiv digital hantering. Efter slutredovisning av projektet blir nästa steg att skapa specifikationer som kan leda till upphandling av de digitala system som behövs och att påbörja användningen av desamma.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) som håller i projektet om digitaliserat bygglov skriver på sin hemsida att bygglovet involverar många myndigheter från idé till genomförande och att de som ansöker om bygglov ofta anmärker på att det är svårt att göra rätt. Med en mer samordnad digital process blir det enklare att göra rätt. På motsvarande sätt kan processerna för plan- och fastighetsbildning samt för tillgång och användning av geodata underlättas och förbättras. En bättre digital informationshantering av t.ex. strandskydd och riksintressen skapar också förutsättningar för bättre tjänster på PTS webbtjänst [ledningskollen](#).

Detta har delvis relevans även för bredbandsmarknadens aktörer både på kort och lång sikt. En ökad samordning genom digitalisering torde ha generell bäring på olika kommunala lovprocesser, något som bl.a. Bredbandsforums Kommungrupp efterlyst som senare resulterat i en förstudie av nyttan

med en digitaliserad process av markrelaterade ärenden hos kommuner.

Läs med om digitaliseringsprojektet avseende bygglov på SKL:s hemsida:

http://www.skl.se/vi_arbetar_med/e-samhället/samhallsbyggnad-trafik-och-miljo-i-e-samhället/digitala-processer-visar-vagen-mot-snabbare-bostadsbyggande/sammanhallet-myndighetsovergripande-digitaliserat-bygglov

Projektet ska slutredovisas under 2014. Information om de övriga projekten som pågår till 2015 respektive 2017 hittar du här:

<http://www.lantmateriet.se/Om-Lantmateriet/Samverkan-med-andra/Svensk-geoprocess/Om-Svensk-geoprocess/>

<http://www.boverket.se/Planera/Kommunal-planering/Detaljplanering/Samordnade-processer/Information-om-programmet-SPF/>

Intervju med Monica Hansson

Monica Hansson skrev tillsammans med boende i Stora Blåsjön under hösten ett brev till Bredbandsforum där man berättade om ansträngningarna med att få ett bra bredband till bygden. Hur gick det sen?

Foto: Inger Långström

Hej Monica! Hur ser det ut på bredbandsfronten i Stora Blåsjön idag?

Det fasta bredbandet fungerar någorlunda hyggligt men det mobila bredbandet fungerar sämre. Minsta extra användning och det blir stopp. Affären får problem med kortbetalning och med betalning vid bensintankning, när det mobila bredbandet inte räcker till.

Vad sade operatörerna när ni pratade med dem om att få bättre anslutningar?

Vid de första kontakterna via Telias hemsida var Telia otydliga om bredbandsförbättringar. Man ville inte uppge om Stora Blåsjön överhuvudtaget fanns med i deras utbyggnadsplaner trots upprepade förfrågningar. I det läget blev jag orolig om Stora Blåsjön med sina få fastboende invånare överhuvudtaget skulle finnas med i deras stora bredbandssatsning. Problemet är ju att det stora antalet tillfälliga besökare som nyttjar mobilt bredband överskrider invånarantalet flera gånger om.

Flera hundra människor skrev på namninsamlingen för ett bättre bredband. Vad betyder bredbandet för de boende i Stora Blåsjön?

Stora Blåsjön är en utpräglad turistort i ett litet format. Byn ligger längs Vildmarksvägen som går över kalvfjällen mellan norra Jämtland och södra Västerbotten. Ett annat namn på vägen är Stekenjokkvägen. Det är en populär väg med många utländska besökare. På vintern är vägen avstängd men då lockar Stora Blåsjön till sig många norrmän men också ett stort antal svenskar som uppskattar att kunna åka ut i den orörda fjällmarken med skoter på fina skoterleder. De fina möjligheterna att kunna dra upp röding och öring sommar- som vintertid gör också att många besökare skaffar sig fritidshus. I byn finns 130 fritidshus och ca 200 gästbäddar och dessutom husvagnparkeringsplatser. Alla vill kunna utnyttja ett mobilt bredband för längre eller kortare tid. Alla dessa tillfälliga besökare gör att byns invånare kan ha turismen som en inkomstkälla och det är en viktig orsak till att det bor många unga familjer i byn. Det pågår ett generationsskifte både bland fast boende och fritidshusägare. Den unga generationen är vana internetanvändare och förväntar sig god uppkoppling mot nätet för att bland annat kunna arbeta med hjälp av datorn även i glesbygd. Det sista gäller även ägare till fritidshus som vill vara uppkopplade till sin arbetsplats även under längre tid.

Vad har ni fått för respons på namninsamlingen, är ni nöjda?

Det blev väldigt fin respons på namninsamlingen. Östersunds två lokaltidningar skrev reportage en reporter kom och hälsade på. Dessutom startade en av lokaltidningarna en reportageserie om problemen med mobiltäckning. Och Telia var först i intervju i lokalpressen minst sagt försiktiga med att utlova förbättringar. Men så plötsligt i november fick jag ett brev från Telia där man bekräftade att en utbyggnad var planerad till vintersäsongen 2014 /2015 i Stora Blåsjön.

Vad har du för tips till andra som sitter i samma situation?

Fånga upp strömningar i samhället. När det blåser lite medvind då gäller det att agera. Mitt tips är att utnyttja alla olika möjligheter som finns för att påverka politiker och tjänstemän. Skriv till riksdagsledamöter, skriv insändare, kontakta pressen, starta namninsamlingar på nätet och i affärer och på serviceinrättningar. Tillsammans blir man stark och kan skapa en opinion.

Hur ser framtiden ut för Stora Blåsjön?

Framtiden i Stora Blåsjön är ljus. Ingen arbetslöshet finns eftersom Stora Blåsjön gränsar till Norge där arbetstillfällena är många. Dessutom är de unga nyinflyttade familjerna duktiga entreprenörer. Och återväxten är god, åtta nyfödda barn på de senaste tre åren.

[Läs mer om Stora Blåsjön](#)

[Artikel i ÖP om namninsamlingen](#)

Om Bredbandsforum

Bredbandsforum är en del av regeringens bredbandsstrategi. Forumet främjar samverkan kring bredbandsutbyggnad.

Mer information om strategin och forumet finns på www.bredbandivarldsklass.se

Om nyhetsbrevet

I nyhetsbrevet samlar Bredbandsforums kansli nyheter om arbetet med att ge Sverige bredband i världsklass utifrån Bredbandsforums arbete och resultat.

Har du fått nyhetsbrevet från bredbandsforum@pts.se?

Vill du inte ha det framöver vänligen hör av dig till bredbandsforum@pts.se

Har du fått nyhetsbrevet från någon annan än bredbandsforum@pts.se?

Vill du ha kommande nyhetsbrev direkt från bredbandsforum vänligen hör av dig till bredbandsforum@pts.se

